

FSK BÜLTENİ

274

Mayıs 2025

ISSN NO:2667-5919

Ayın Fotoğrafı: Fatma GÖKMEN

FSK,
TFSF'nin
kurucu
ve aktif
üyesidir

FSK Derneği

fskdernegi

fskDerneği

FSKDerneği

Kültür ve Sanat

Etkinlik Takvimi

Mayıs 2025

01 Perşembe

02 Cuma
19:00

Fotoğraf Gösterisi ve Söyleşi
"Ankara Manzarası Tablosu"
Dr. Ali Vedat OYGÜR

03 Cumartesi

04 Pazar

Çiçek Fırtınası

05 Pazartesi

06 Salı

Hidrellez

07 Çarşamba

08 Perşembe

09 Cuma
20:00

Online Ayın Fotoğrafı Etkinliği (AFE)
"Anadolu Gelenekleri"
Faruk AKBAŞ

10 Cumartesi

11 Pazar

12 Pazartesi

13 Salı

Mevsimsiz Soğuklar

14 Çarşamba

15 Perşembe

16 Cuma
19:00

Üyelerden Fotoğraf Gösterileri
"Gündüzüyle Gecesiyle Sivrihisar"
Büşra ARSLAN
"Çürük"
Dilek DEVE
"Limasol Karnavalı" - "Yelken Kanat"
Korman KOCAISMAIL

17 Cumartesi

18 Pazar
13:00

Fotoğraf Uygulama Çekimi
Ankara Kültür Rotaları
(Bir Bilenle Geziyoruz)
"Kale"
Dr. Ali Vedat OYGÜR

Gül Mevsimi

19 Pazartesi

20 Salı

Kokulya Fırtınası

21 Çarşamba

Ülker Fırtınası

22 Perşembe

23 Cuma
19:00

İsmail HAYKIR ile Foto-Teknik Konular
ve Konuklar
"Fotoğraf ile Yapay Zeka Uygulamaları"
Türkan AKIN

24 Cumartesi

25 Pazar

26 Pazartesi

27 Salı

28 Çarşamba

Sıcakların Başlaması

29 Perşembe

Koyun Kırkma Zamanı

30 Cuma
19:00

Fotoğraf Gösterisi ve Söyleşi
"ODTÜ Ormanı ve Doğası"
Tuğba KİPER

Kabak Mevsimi

31 Cumartesi

Atölye ve Seminer Programları

Temel Fotoğraf Bilgisi Semineri

Pazartesi, Salı: 19.00-21.00
Süre : 6 hafta/24 saat

Program

- Fotoğrafa giriş
- Fotoğraf makineleri
- Objektifler
- Değişkenler arası bağlantılar
- Işık
- Kompozisyon
- Yardımcı ekipmanlar
- Sahada uygulama
- Fotoğraf değerlendirme

Temel Eğitim Sonrası Uygulama Atölyesi

Eğitmen : Mehmet UÇAR
Süre : 6 hafta
Çarşamba: 19.00-21.00

Saha Uygulama Çekimi: Cumartesi veya Pazar
Sabahtan Akşama Kadar

Program

- Dijital fotoğrafçılık
- Sahada çekim uygulamaları
- Çekim teknikleri
- Fotoğraf okuma

Makro Fotoğraf Atölyesi

Eğitmen : Adnan ATAÇ
Süre : 6 hafta/20 saat

Program

- Makro Farkı
- Neden Makro
- Makro Lensler ve Ekipmanları
- Alan Derinliği Sorunu
- Işık Kullanımı ve Kompozisyon
- Sahada Makro Çekim Teknikleri
- Yerleşim ve Düzenleme
- Amaca Uygun Etkili Sunum

Sokak Fotoğrafçılığı Atölyesi

Eğitmen : Murat BERKYÜREK
Süre : 6 hafta/24 saat

Program

- Sokak fotoğrafçılığının genel tanımı,
- Sokak fotoğrafçılığı alanındaki önemli fotoğrafçılar ve çalışmalarının incelenmesi,
- Sokak fotoğrafçılığına uygun giyim kuşam önerileri teknik ekipmanlar; fotoğraf makineleri ve objektifler,
- Çekim teknikleri; konuya yaklaşma, doğru objektif kullanımı,
- Kompozisyon oluştururken dikkat edilmesi gereken unsurlar ve değişkenler,
- Akıllı cihazların sokak fotoğrafında kullanımı,
- Kameraların sahada kullanılması,
- Belirlenmiş sokakta katılımcıların gerçek bir fotoğraf ile karşılaştığında nasıl hareket etmeleri ve kameralarını nasıl daha kontrollü kullanacaklarına dair bir uygulama çekimi yapılması,
- Sahada çekilmiş fotoğrafların her uygulama sonrası, planlanan saat aralığında dernek merkezinde değerlendirilmesi,

Sanatsal Portre Atölyesi

Eğitmen: Murat BERKYÜREK
Süre : 6 hafta/22 saat
4 Saat Teorik, 12 Saat Çekim,
6 Photoshop Uygulama
Gün: Perşembe 19.00-21.00

Program

- Sanatsal portrenin genel tanımı
- Sanatsal portre ve Fineart fotoğrafçılığındaki önemli fotoğrafçılar ve çalışmalarının incelenmesi
- Sanatsal portre fotoğrafçılığına uygun giyim kuşam önerileri teknik
- Ekipmanlar; fotoğraf makineleri ve objektifler
- Çekim teknikleri; konuya yaklaşma, doğru objektif kullanımı
- Katılımcıların gerçek bir fotoğraf ile karşılaştığında nasıl hareket etmeleri ve kameraları nasıl daha kontrollü kullanacaklarına dair bir uygulama çekimi yapılması
- Çekilmiş fotoğrafların her uygulama saati sonrası planlanan saat aralığında dernek merkezinde değerlendirilmesi

Adobe Photoshop AI Uygulamaları Atölyesi

Eğitmen : İsmail HAYKIR
Süre : 6 Hafta

Program

- 1. Nesne Seçme Aracı (Object Selection Tool)
- İçerik Doldurma (Content-Aware Fill)
- Nöral Filtreler (Neural Filters)
- Otomatik Seçim ve Maskeleye (Select Subject & Masking)
- Yüz Tanıma ve Düzenleme (Face-Aware Liquify)
- Yapay Zeka Destekli Yeniden Çerçeveleme (Content-Aware Crop)
- Hızlı Renk Düzeltme ve İyileştirme
- Akıllı Arama ve Etiketleme
- Gelişmiş Pano (Sky Replacement)
- Renk Paleti Geliştirme (Colorize)
- Otomatik Rötüş
- Gelişmiş Perspektif Düzeltme
- Görüntü Yeniden Oluşturma (Super Resolution)
- AI Destekli Efektler
- Detay İyileştirme
- Çözünürlük Artırma
- Stil Transferi (Style Transfer)
- Yüz Yeniden Yapılandırma
- Derin Sinir Ağlarıyla Desteklenen Arka Plan Kaldırma
- Otomatik Düzenleme ve Tarz Eşleştirme

AFE

Ayın Fotoğrafı Etkinliği

Ayın Fotoğrafı:
Fatma GÖKMEN

Başarılı Fotoğraflar:
Abdurrahman KURT
Celal ERDEM
Fatma GÖKMEN
Melda AKALIN
Saime ŞAHİN

Seçiciliğini Ata Yakup KAPTAN'ın yaptığı
Nisan 2025 Ayın Fotoğrafı Etkinliği'nin
(AFE) konusu "Grafik" idi.

Etkinliğe 17 fotoğrafçı,
67 fotoğraf ile katılmıştır.

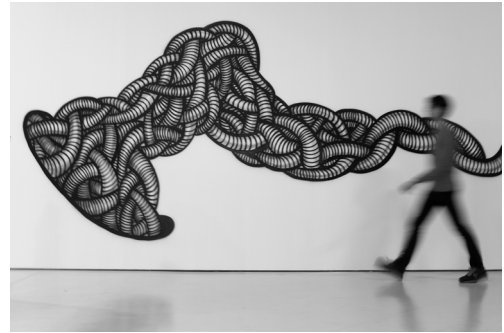
Abdurrahman KURT

Celal ERDEM

Fatma GÖKMEN

Melda AKALIN

Saime ŞAHİN

Abdurrahman KURT
Abdülcelil TOPALFAKİOĞLU
Bahar AKAR
Celal ERDEM(2)

Cengiz PAMUK(4)
Melda AKALIN(2)
Murat KURULTAY
Sule EZGİN(2)
Z. Sevgen PERKER

Abdurrahman KURT

Abdülcelil TOPALFAKİOĞLU

Bahar AKAR

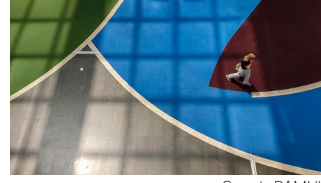
Celal ERDEM

Celal ERDEM

Cengiz PAMUK

Cengiz PAMUK

Cengiz PAMUK

Melda AKALIN

Melda AKALIN

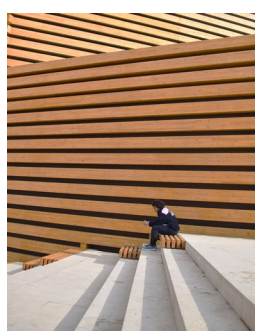
Murat KURULTAY

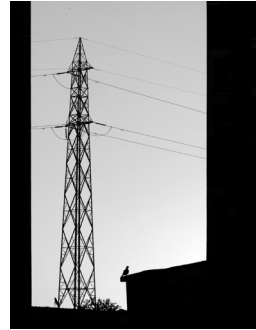
Sule EZGİN

Cengiz PAMUK

Şule EZGİN

Z. Sevgen PERKER

ANADOLU GELENEKSEL KÜLTÜRÜ

Faruk AKBAŞ

Anadolu, binlerce yıllık bir geçmişe sahip, çok katmanlı ve zengin bir mirastır. Bu kültür, farklı medeniyetlerin izlerini taşıyan, halk yaşamı, inanç sistemleri, el sanatları, müzik, mimari, giyim-kuşam, sözlü anlatımlar gibi pek çok alanda kendini gösteren bir bütündür. İşte bu değerli kültürü fotoğraflamanın önemi birkaç başlıkta şöyle açıklanabilir:

Belgeleme ve Koruma

Geleneksel yaşam tarzları, teknolojik gelişmeler ve modernleşme süreciyle hızla değişiyor ya da kayboluyor. Fotoğraf, bu değerleri belgeleyerek geleceğe aktarmanın en güçlü yollarından biridir. Bir köydeki geleneksel düğün, bir ninenin elleriyle işlediği kilim, bir çobanın dağ başında yaktığı ateş... Tüm bunlar birer görsel hafızadır.

Kültürel Farkındalık ve Saygı

Fotoğraf, sadece belgelemekle kalmaz; izleyicinin dikkatini çeker, merak uyandırır, empati kurmasını sağlar. Anadolu'nun bir köyünde yaşanan bir bayram sabahını gören biri, o kültüre dair daha derin bir anlayış ve saygı geliştirebilir.

Sanatsal Anlatım

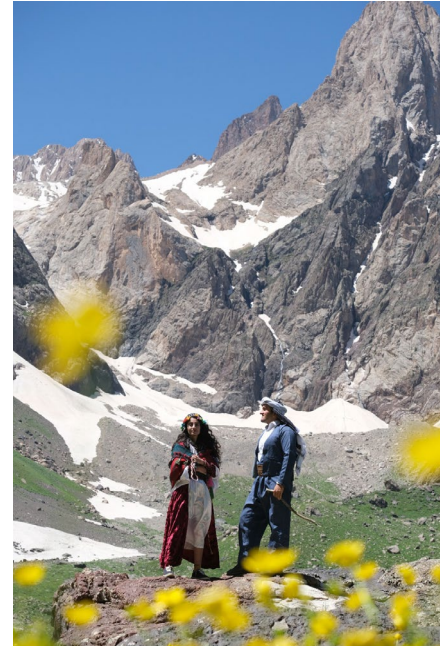
Fotoğraf, aynı zamanda bir anlatım dilidir. Fotoğrafçı, kültürel unsurları sadece belgelemekle kalmaz, aynı zamanda onları estetik bir dille anlatır. Bu da izleyicinin kültürü sadece görsel olarak değil, duygusal olarak da hissetmesini sağlar.

Toplumsal Kimliğin Yansıması

Anadolu'nun yerel giyimleri, mimarisi, ritüelleri ve gündelik yaşamı, toplumun kimliğini yansıtır. Fotoğraflar, bu kimliği güçlendirir, sahiplenilmesini sağlar.

Eğitim ve Araştırma İçin Kaynak Oluşturma

Belgesel fotoğraflar, kültürel araştırmalarda, sosyoloji, antropoloji ve tarih gibi alanlarda birincil kaynak olarak kullanılır. Ayrıca okullarda, müzelerde, sergilerde eğitim materyali olarak büyük bir işlev görür.

gezgİN KADRAJ

Cengiz PAMUK

SİVRİHISAR-ESKİŞEHİR

ESKİŞEHİR SİVRİHISAR TARİHİNE KALBİNE YOLCULUK

Fotoğraflar: Cengiz PAMUK

İlkbaharın eşsiz güzelliklerini yaşadığımız, güneşin içimizi ısıttığı bu günlerde, Ankara'nın yoğun koşturmacasından uzaklaşıp doğa ve tarihle buluşmak için "Yol Arkadaşlarım" Fotoğraf Sanatı Kurumu Derneği ekibimizle Eskişehir'in Sivrihisar ilçesine doğru yola çıkıyoruz. Sabahın erken saatlerinde Kumrular Caddesi'nden başlayan yolculuğumuz, şehrin karmaşasından sıyrılıp doğanın ve tarihin kucağına adım atmanın heyecanı ile dolu.

Ankara-Eskişehir yolunda yaklaşık bir buçuk saat süren keyifli yolculuğumuzun ardından, Eskişehir'in güzel ilçesi Sivrihisar'a ulaşıyoruz. Yerel rehberimiz Hakan Bey ile buluşup, yolculuğun yorgunluğunu atmak için Belediye Çay Bahçesi'nde çay ve kahvaltı molası veriyoruz.

Ardından rehberimiz Hakan Bey, Sivrihisar'ın muhteşem tarihini anlatmaya başlıyor.

Fotoğraf makinelerimizle bu tarihi ve doğal güzellikleri ölümsüzleştirirken, bir yandan da Hakan Bey'in Sivrihisar'a dair anlattığı tarihi bilgiler ve efsaneleri dinliyoruz. Sivrihisar, Eskişehir'in en büyük ilçelerinden biri ve tarihi dokusuyla büyüleyen bir yer. İlçe; Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinden kalma camiler, evler ve diğer tarihi yapılarla dolu.

Sivrihisar'da İlk Durağımız: Ulu Camii

İlçe merkezinde yer alan bu yapı, 1275 yılında Mevlâna Celaleddin Rumi'nin müritlerinden Emineddin Mikail tarafından yaptırılmıştır. Anadolu'nun en büyük ahşap direkli camilerinden biridir. 1485 metre karelik bir alana kurulmuştur

ve çatısını 67 adet ahşap sütun taşımaktadır.

Minberi adeta bir sanat şaheseridir. El işçiliğiyle Horasanlı İbni Mehmet tarafından geçme tekniği kullanılarak yapılmıştır. Caminin kapısının etrafına Ayet-el Kürsi işlenmiştir. Duvarlar kesme taş ve moloz taşla örülmüştür. Caminin sağ ve sol kanatlarında kitabeler yer almaktadır. Dört giriş kapısı bulunan caminin minaresi, cami inşasından 139 yıl sonra Taymis oğlu Hacı Habib tarafından yaptırılmıştır.

Camisiz Minare (Kılıç Mescidi)

Selçuklu dönemine ait olan bu yapının camisi ahşaptan yapıldığı için, zamanında çıkan bir yangın sonucunda tamamen yanmış ve yalnızca minaresi günümüze ulaşabilmiştir.

Ermeni Kilisesi (Kızıl Kilise)

1881 yılında yapılan bu Ermeni kilisesinde çan kuleleri bulunmamaktadır. Kızıl kesme taştan inşa edildiği için "Kızıl Kilise" olarak da anılan yapı, neyi betimledikleri tam olarak anlaşılamayan fresklerle bezelidir. Kilisenin arka kısmında vaftiz odası, güney kısmında ise papaz odası yer almaktadır.

Alem Şah Kümbeti

Ulu Camii'nin hemen yanında bulunan Alemşah Kümbeti, Selçuklulardan miras kalan bir yapıdır. Selçuklu Sultanı Melikşah tarafından, şehit edilen kardeşi Sultanşah anısına yaptırılmıştır.

Metin Yurdanur Açık Hava Heykel Müzesi

Türkiye'nin ilk açık hava heykel müzesi olma özelliğini taşıyan bu alan, sanatseverler için önemli bir durak. Peki, Metin Yurdanur kimdir? Sivrihisar'da doğan Metin Yurdanur, çocukluk ve lise yıllarını burada geçirmiş; eğitimini ise Resim-İş Bölümü'nden mezun olarak tamamlamıştır.

Kilim Müzesi

Türk kültürüne ait halı, kilim ve el sanatları örneklerinin sergilendiği bu müze, mutlaka görülmesi gereken güzel bir yerdir.

Saat Kulesi

Saat Kulesi, Sivrihisar'ın simgelerinden biri. Etrafına yürüme yolu ve camdan seyir terası yapılarak turizme kazandırılmış. Saat Kulesi, 1899 yılında dönemin kaymakamı Mahmut Bey tarafından yaptırılmış. Dört tarafında da saat bulunuyor. bir yandan da doğanın huzur dolu kuş sesleri eşliğinde gezimizi sürdürüyoruz. Göz kamaştıran güzellikler arasında her kare, bu unutulmaz deneyimi kalıcı bir hatıraya dönüştürüyor. Rehberimizin Sivrihisar anlatımı tamamladıktan sonra öğlen yemeği için önceden ayarladığımız Sivrihisar belediyesinin yöresel lokantası giderek ilk olarak Sivrihisar'ın en meşhur lezzetlerinden özellikle yaptıkları Bamya çorbası Kalem Dolması Höşmerim tatlısı tattıktan sonra tescilli dövme sucuklularımızı kasaptan alarak bu güzel ilçeden ayrılıyor. Yönümüzü Eskişehir çeviriyoruz. Şimdiye kadar birçok yer gezip görme şansım olsa da Eskişehir'in bendeki yeri her zaman farklıdır.

Eskişehir

Yaklaşık 1,5 saatlik yolculuğun ardından ilk durağımız Eskişehir'deki Porsuk Çayı ve Adalar Bölgesi oldu. Şehir merkezinde yer alan bu bölgede önce gondol ve tekne turu yaptık. Ardından nehir kenarındaki kafelerde çay ve kahvemizi yudumladık. Ortam, bizlere adeta bir Avrupa şehrindeymiş hissi verdi. Odunpazarı bölgesine ilk adım attığımız anda, birbirinden

güzel ve otantik tarihi evler bizleri selamlıyor. Osmanlı sivil mimarisinin muhteşem örneklerinden olan bu evlerle dolu sokaklarda yürümek, adeta insanı zamanda yolculuğa çıkarıyor. Eğer gezi boyunca zaman sıkıntınız yoksa, gün boyu bu harika evlerin ve sokakların fotoğraflarını çekmek bile size ayrı bir keyif verecektir. Sokaklarda ilerlerken ilk durağımız, Kurşunlu Camii ve Külliyesi oldu. 1517-1525 yılları arasında inşa edilen külliye, içinde

fotoğraflarını çektikten sonra, evlerin arasında yer alan şirin kafelerde soluklandık. Eskişehir'in meşhur çiğ böreğini ve balaban köftesini yerken, semtin keyfini çıkardık.

Odunpazarı Evleri'nden sonraki durağımız, şehrin ünlü parklarından Sazova Bilim, Kültür ve Sanat Parkı oldu. Bu park, özellikle çocuklu ailelerin keyifli vakit geçirdiği bir yer. Park içinde Disneyland şatosunun benzeri olan Masal Şatosu, Korsan Gemisi, Sabancı Uzay Evi, Akvaryum ve Bilim Kültür Merkezi gibi güzel bölümleri

birçok güzel bölümü barındırıyor. Sıcak Cam Atölyesi, dünyada tek olma özelliğine sahip Lületaş Müzesi ve güzel hediyeliklerin satıldığı El Sanatları Merkezi, bu bölümlerden yalnızca birkaçıdır. Külliye'de, insana huzur veren bir atmosfer hakim; bahçedeki banklarda oturmak bile büyük bir keyif veriyor.

Çağdaş Cam Sanatları Müzesi'ne ya da üst kısımlarda yer alan Osmanlı Evi'ne giderek, Odunpazarı Evleri'nin muhteşem

gezdikten sonra, saat 19:00 civarında toplanıp Ankara'ya doğru yola çıkıyoruz. Sabahın erken saatlerinden gecenin ilerleyen saatlerine kadar süren yolculuğumuzun her anı keyifle, sohbetle ve eğlenceyle dopdolu geçti. Sivrihisar ve Eskişehir'in tarifsiz güzellikleriyle gözlerimiz ve kameralarımız birbirinden güzel görüntülerle buluşurken, veda anında tüm arkadaşların yüzlerinde hoş bir tebessüm vardı.

Sazova Parkı

Bütün bu güzelliklere ev sahipliği yapan Sivrihisar ve Eskişehir’de, hafta sonunun getirdiği kalabalık insan selini görünce, endişelerimi dile getirmeden edemiyorum. Yoğun ziyaretçi akını, umarım bu eşsiz tarih ve doğa harikasının zarar görmesine yol açmaz. Elbette herkesin bu güzellikleri görmesi, gezmesi ve yaşaması en doğal hakkı. Ancak bu alanların korunması ve gelecek nesillere aktarılması konusunda hepimizin bilinçli ve sorumlu davranması gerekiyor. Doğaya ve tarihi eserlere duyulan saygının her zaman öncelikli olması dileğiyle, sağlıklıca kalın.

Cengiz PAMUK
Nisan 2025

Sevgi KÖYLÜ HALİLOĞLU

ROMA ANKARASI

Fotoğraf: Deniz RAYLIK

Güneşli ama soğuk bir Ankara havasında 13 Nisan 2025 Pazar günü Ankara Kültür Rotaları gezilerimizde Dr. Ali Vedat OYGÜR Hocamızın önderliğinde bu kez Ankara’da Roma Medeniyetine ait izleri aradık. Tabiki de bu arayışımızın başlangıç noktası Ulus’ ta yer alan Roma Hamamı kalıntıları olmalıydı.

Ankara tarih öncesi çağlardan başlayarak katman katman pek çok uygarlığa ev sahipliği yapmış zengin bir tarihe sahiptir. Ankara’daki tarihi kalıntılar ilk insan olan primatların kalıntıları Neandertal’lerden başlayıp, Osmanlı ve sonrasında Cumhuriyet dönemine kadar uzanır. Roma dönemi ise Ankara’da M.Ö. 189’da Galatlar’dan sonra başlamıştır. Ankara doğrudan imparator Augustus’a

bağlı olan son derece stratejik ve önemli bir kenttir Roma için, her ne kadar izlerini bugün yeterli kadar göremiyor olsak da.

Tarihi Roma Hamamı Kalıntıları:

Şu an kalıntılarını gördüğümüz Ankara’daki bu hamam Roma’nın 3. büyük hamamı olarak biliniyor. Tahminen hasta olan Roma imparatoru Caracalla’nın iyileşmesi için yapıldığı düşünülüyor. Hamamın suyu o dönemde 62 km’lik mesafeden Elmadağ’dan getiriliyor. Hamam kalıntıları iki kısımdan oluşuyor; gymnasium denilen spor alanı ve kapalı hamam kısmı olmak üzere. Spor alanı normalde yolun karşısındaki binaların altına kadar uzanan geniş bir alan iken şu an sadece çok az bir kısmını görebiliyoruz.

Hamamın iki ana girişi var güney girişi halkın girdiği kapının bulunduğu 8 sütunlu giriş, kuzey girişi de imparatorluk bölümüne ait olan 4 sütunlu giriş. Bir de malzemelerin girişinin yapıldığı rampalı üçüncü bir giriş de mevcut. Ayrıca kalıntıların arasında üstü kapalı sütunlu ve tek taraflı dükkanların sıralandığı bir caddeden kalanları da görebiliyoruz. Heykel kaideleri, sütun parçaları, yazıtlar ve mezar taşları da alanda sergileniyor.

Atık su kanalları, servis kanalları, hamamın ısıtma sistemi, soğukluk (yüzme havuzu), sıcaklık, ılık bölümleri ile soyunmalık kısımları ve bölümler arasındaki geçişleri, su deposunu net bir şekilde görebiliyoruz.

Hamamın ısıtma sistemi, soğukluk (yüzme havuzu) ve geçişler

Roma Hipodromu:

Ne yazık ki Hipodrom ile ilgili herhangi bir kalıntı olmamakla birlikte, Augustus Tapınağındaki bir yazıdan tahmin edildiği üzere yolun karşısında yer alan gece konduların yıkılması ile ortaya çıkan düzlüğün Roma zamanında atlı araba yarışları ve atletizm oyunlarının yapıldığı Hipodrom olduğu tahmin edilmektedir.

Hipodrom olabileceği tahmin edilen alan

Nympheum Anıtsal Çeşme ve Forum:

İzlerine rastlayamadığımız diğer bir Roma eseri de 1954 yılında İşbankası' nın ek binası yapılırken temel kazısı sırasında ortaya çıkan Nympheum denilen çok büyük bir Anıtsal Çeşme'dir. Çeşmenin yanındaki boş alan da yine maalesef ki kalıntıları olmayan Forum yani Pazar yeri olarak kullanılan Halk Meydanı' dır.

Palatium Saray ve Meclis Binası:

Yine kalıntılarını göremediğimiz diğer bir önemli eser de Palatium denilen Roma Sarayı' dır. Saray 1954 yılında yapılan Ulus İşhanı' nın temelini kazısında ortaya çıkmıştır. Şu anki Defterdarlık Binasının 1953 yılındaki temel

kazısı sırasında da girişi Forum' a bakan Bouleterion Odeon denilen Kent Meclisi Binası çıkmıştır ve ne yazık ki o da diğerleri gibi binanın altında kalmıştır.

Cardo Maximus:

Cardo Maximus denilen kenarında dükkanların bulunduğu Roma' nın ana caddesinin en azından bir kısmı Ulus Şehir Çarşısının yanındadır. İzlenebilmekle birlikte büyük bir çoğunluğu yine AVM binasının altında gömülü kalmıştır.

Romanın ana caddesi Cardo Maximus' tan kalanlar

Julianus Sütunu:

Gerçek yerinde olmamakla birlikte en azından hala ayakta olan Sütunun İmparator Julianus' un (M.S. 361-363) Ankara' dan geçtiğinde şerefine dikildiği söylenir. IV. yüzyılda yapıldığı sanılan esere halk arasında Belkis Minaresi de denilmektedir.

Temenos Duvarı:

Hacıbayram' ın bulunduğu Kutsal alanların yer aldığı tepe anlamına gelen Acropolis' i çevreleyen duvar kalıntılarıdır. Bizans dönemi ne aittir ve orijinal olan kısımlarının yapımında Bizanslılar tarafından Roma İmparatorluğuna ait eserler bilinçli olarak kullanılmıştır. Sonradan eklenen kısımlar ise orijinal duvar kalıntıları yıkılarak güvenlik gerekçesi ile Melih Gökçek döneminde yapılmıştır.

Augustus Tapınağı:

Hacıbayram Camii ile bitişik olan tapındır. Ankara Anıtı olarak

Julianus Sütunu

bilinir. Son Galat Kralı Amintas' ın oğlu Prens Pilamenes tarafından Galatya' nın Roma Eyaleti olması şerefine İmparator Augustus' a bağlılık nişanesi olarak yaptırılmıştır. Tapınağın mimarı Pirieneli Hermogenes' tir. Tapınağın altında Frigler' e ait Ankara' nın baş tanrısı ve Kibele' nin kocası olan Ay Tanrısı Men (Attis) Tapınağı' nın kalıntıları vardır.

Augustus Tapınağı' nın en önemli özelliği dünyada tek örneği olan İmparator Augustus' un vasiyetinin Helence ve Latince olarak tapınak duvarlarına yazılmış olmasıdır.

Roma Tiyatrosu:

Ankara Kalesinin eteklerinde Bentdersi' nde dolmuş durakları'nın karşısında şimdilerde restorasyonu süren 5000 kişilik tipik bir Anadolu Roma tiyatrosudur. Ankara' da Roma izleri arayışımızı Roma Hamamından başlayıp Roma Tiyatrosunda noktalarak bir sonraki gezimizde görüşmek üzere çaylarımızı yudumlayıp planlarımızı yapmaya başlıyoruz.

Fotoğraflar: Cengiz PAMUK

Augustus Tapınağı

Fikret ÖZKAPLAN

NECMETTİN KÜLAHÇI

YAZI DİZİSİ I

Necmettin Külahçı ile ilgili yazı dizisi hazırlama fikrini, 28 Aralık 2024'te vefatının ardından düşünmeye başlamıştım ki, FSK'dan da bir anma günü yapalım dediklerinde tereddüt etmeden kabul ettim. Bir aylık hazırlığın ardından kurucusu olduğu FSK'da 28 Şubat 2025 günü tüm hayatını kapsayacak biçimde sunumlar hazırlayıp, kendisini anlatmaya çalıştım. Onun fotoğraf dünyasını benden daha iyi bilenler mutlaka vardır. Araştırma yaptığınızda kendisi ile ilgili yapılan röportajlara (Kontrast Dergisi, Fotoğrafya vb.) rastlamak mümkün. Özellikle Fotograf Sanatı Kurumu'nun çıkarmış olduğu "Tekin Ertuğ Atölyesi - Fotoğraf Ustaları - Anılar ve Söyleşiler" kitabı, bir fotoğrafçının hayatını merak ettiğimde başvurduğum ilk kaynak kitap arasında oluyor. Fotoğraf Ustaları-1'de Necmettin Külahçı ile yapılan 2011 yılındaki röportajın altını çizerek, notlar alarak okudum. Şayet yaşasaydı soracağım çok soru olacaktı. 2012 yılında basılı hale getirdiği Cilo-Sat albümündeki anıları da aklımdaki bazı sorulara ışık tuttu diyebilirim. Bunlara ilaveten kızı Funda'dan öğrendiğim kadarıyla, kendi el yazısıyla onlarca sayfa tutacak olan anılarını kaleme almış olması da sevindirici bir durum. Umarım bir gün biyografi kitabı

yayınlanır. Hem bu anıları hem de fotoğraflarının yer aldığı albümü merakla bekleyeceğim.

Külahçı ile 1995-2002 yılları arasında "FSK Çadır Grubu"nda, 1996-2019 yılları arasında da DASK derneğinin düzenlediği DOĞAY (Doğada Görüntü Avcılığı Yarışması)'da çokça bir araya geldim. Onlarca seyahate çıkmışsınız. Bir kişiyi en iyi seyahatte tanır-sın derler ya. Onunla seyahate çıkmak başlı başına bir ayrıcalıktı. Çok şey öğrendim kendisinden. Necmettin Külahçı'nın tanıdığım kadarıyla insanlık birikimi, örnek alınacak türdendi. Son derece sessiz, çekingen, mütevazı ve saygılı bir kişiydi.

1932 doğumlu Necmettin Külahçı'nın fotoğraf ile tanıştığı 1950'li yılların Türkiye'sinde, bugün ismini saydığımız çok az kişi vardı. O tarihlerde Anadolu'yu gezip fotoğraftan geçim sağlamak akla gelecek bir iş değildi. Külahçı, Öğretici Filmler Merkezi'nde kadrolu işe alınınca, hem Anadolu'yu gezme fırsatı bulmuş, hem de geçimini sağlamış oldu. Külahçı'nın özellikle Öğretici Filmler Merkezi'nde çalıştığı zamanlarda çektiği fotoğraflar, gün yüzü görmeye başladıkça değerinin daha da artacağına inanıyorum. Bu yazı

diziyle kendisi hakkında bilinen ya da bilinmeyen birçok yönüne ışık tutmaya çalışacağım.

Şinasi Barutçu ile Geçen Yıllar

Necmettin Külahçı, daha ilkökul öğrencisiyken tatil dönemlerinde boş kalmasın meslek öğrensin diye 1948 yılında Elazığ'da Fotokar'ın sahibi Emin Kızılkıran'ın yanında işe başlar. Dayısının oğlunun kullanmadığı fotoğraf çeken bir kutu makineyi hediye aldıktan sonra fotoğrafçılığa iyice meraklanır. 1951 yılında da Ankara'ya lise öğrenimini görmek üzere gelir. O tarihlerde sık sık Ankara Ulus'taki Hakkı Afyoncular'ın fotoğraf stüdyosuna ve Foto Spor gibi dönemin iyi fotoğrafçılarına uğrar.

Şinasi Barutçu - Necmettin Külahçı Arşivi

1952 yılında Şinasi Barutçu, Öğretici Filmler Merkezi'nin Müdürü olunca, tesadüfen bu fotoğraf stüdyolarının birisinde karşılaştığı bu genci çok sever ve Öğretici Filmler Merkezi'nde işe alır. (Kontrast Sayı:43) Bu ikili koyu bir sohbe girer, birbirlerine ısınırlar.

Ders filmleri hazırlayan Öğretici Filmler Merkezi'nde çalıştığı yıllar içinde, bir taraftan laboratuvar-daki işleri yaparken bir taraftan da Şinasi Barutçu ile Anadolu'nun ücra yerlerini dolaşarak fotoğraflamaya başlarlar. Şinasi Barutçu ile beraberlik altı yıl devam ettikten sonra Külâhçı, 1958 yılında askere gider. İki yıl askerlik döneminden sonra 1960'da Foto Balın adı altında kendi stüdyosunu kurar.

Necmettin Külâhçı'nın yaşam geçmişine baktığımızda Şinasi Barutçu ile olan tanışıklıkları onun fotoğrafçılık yaşamını çok derinden etkiler. Kontrast adlı dergide Barutçu'dan şu sözlerle bah-

seder. "1940'larda Anadolu'yu bisikletle dolaştığını ve ülkemizin doğasının, kültürünün çok farklı olduğunu, başka hiçbir ülkede bu doğal güzelliklerin bulunmadığını anlatırdı. İşte, Anadolu'yu keşfetme ve doğa tutkusu, öncelikle hocamın bana mirasıdır. Onunla ilk olarak Cilo Sat Dağları'na gitmekle, doğayı ve Anadolu kültürünü, insanını tanıma fırsatı buldum ve yaşantıma koydum."

Külâhçı ile 1995-2000'li yıllarda çokça seyahatlere çıktık. Tıpkı Şinasi Barutçu'nun kendisine yaptığını o da bize (FSK'daki Çadır Grubu) yapardı. Hiçbir bilgiyi esirgemezdi. Şinasi Barutçu sözü açıldığı zaman "Hocam" diye başlar söze, birlikte seyahate çıktıkları anılardan çokça dem vururdu. Kimseden çıt çıkmaz pür dikkat dinlerdik. En başta ÖFM'deki laboratuvar çalışmalarını, Cilo - Sat Dağları'nı, Yerköprü Şelalesi'ni, Bingöl'deki siyah güneş olayını anlatır da anlatırdı. Anlatırdı da ne yazık ki not tutmak

aklımıza gelmezdi o zamanlar. Ya bir dağda yürüyoruz, ya da çadır etrafında oturuyoruzdur. Bugün o anladıklarını not tutsaydım bu satırları yazmak daha kolay olacaktı. Maalesef kendisi yakın zamanda aramızdan ayrıldı. Bir insan göçüp gittikten sonra aklımıza geliyor bazı sorular. Elbette cevapsız çok soru olacak ama, merak ettiğimiz bir çok konuyu da aydınlatmak bize düşüyor.

Öğretici Filmler Merkezi (ÖFM), görsel ve işitsel eğitim araçlarının üretilmesi ve çoğaltılması amacı ile Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bir kuruluş olarak 1952 yılında kurulur. Öğretici Filmler Merkezi (ÖFM) olan adı Film-Radyo Grafik Merkezi (FRGM), Film-Radyo Televizyonla Eğitim Merkezi (FRTEM), son olarak da 2011 yılında Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (YEĞİTEK) adını alır. 2012 yılında da "Eğitim Bilişim Ağı (EBA)" geliştirilmiş ve web üzerinden yayına başlamıştır.

ÖFM'nin kuruluşundan bugüne kadar gelişimi, bugünkü EBA'da kayıt altına alınmış. Hatta bir video arşivi var. 1956 yılından başlıyor, 1980'li yıllara kadar devam ediyor. Tanıdık isimlere de rastlıyoruz. Şinasi Barutçu, Osman Aziz Yeşil ve Cabbar Yıldız. Osman Aziz Yeşil ve Cabbar Yıldız, Ankara'daki Fotoğraf Sanatı Kurumu (FSK)'nun da üyesidir.

ÖFM, kurulduğu günden itibaren araştırma yapabilecek, bilgi toplayabilecek ve görsel birikim sağlayabilecek kişileri kendi bün-

Şinasi Barutçu ile Siyah Güneş'i beklerken - Necmettin Külâhçı Arşivi

yesine katar. Bu kişilerin başında Şinasi Barutçu gelir. Külâhçı, ÖFM’de iken “Bir Dilim Ekmeğin Masalı” adlı bir projeyi çalıştıklarından bahsederdi. 1956 yılında bu projenin hem videosu yapılmış hem de basılı malzemelere görsel yerleştirmek maksadıyla fotoğrafları da çekilmiş. (Video EBA’da görülebilir.)

Öğretici Filmler Merkezi’nde Şinasi Barutçu ile çalıştıkları konulardan birisi de “Anadolu’nun Tarihi ve Doğal Güzellikleri”. Bu amaçla illerimizi ve doğal kaynaklarımızın tanıtımını amaçlayan slayt serileri oluşturdukları da görülüyor. Bugün bilgisayar programlarında kolaylıkla hazırladığımız slaytlar, o yılların zor koşullarındaki teknik olanaksızlarla gösterilirmiş. Bu durumu Külâhçı şu sözlerle ifade ediyor: “O dönemlerden çok iyi hatırladığım şey, slayt makinesinin çalışma şekli... Çoğu yerde elektrik olmadığı için, slayt gösterme makinesinin arkasına lüks lambasının ışığını verdirerek, slayt makinedeki mercekle aracılığı ile duvara yansıtıyorduk...” (Kontrast Sayı:43)

Atatürk’ün Naaşının Anıtkabir’e Nakledilişi

Yazının icadının Sümerlere kadar gittiğini biliyoruz. Sembollerle

anlatım, on binlerce yıl öncesine dayanır. Bir teknolojiyi kullanarak görüntü elde ederek anlatım ise çok değil 185 yıl öncesine kadar gider. Yani fotoğraftan bahsediyorum. Fotoğrafın en önemli işlevlerinden bir tanesi belge özelliği taşımasıdır. O anda olan herhangi bir şeyin fotoğrafını çekmiş olmakla, önemli olsun ya da olmasın tarihe bir not düşmüş oluyoruz. Önemli olan bu notu tarihteki yerine koyabilmek.

Hatırlatmak gerekirse, Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk, 10 Kasım 1938 günü gözlerini yumduktan sonra cenazesi, dokuz gün Dolmabahçe Sarayı’nda kalır. 20 Kasım 1938’de ise Ankara’da başta Cumhurbaşkanı İsmet İnönü ve Başbakan Celal Bayar olmak üzere cenaze, TBMM önünde hazırlanan katafalka konulur. 21 Kasım 1938’de naaşı, Ankara Etnografya Müzesi’ndeki geçici kabrine taşınır. Atatürk’ün naaşı, Ankara Etnografya Müzesi’nde 15 yıl kalır. Bu esnada Atatürk’ün

anıt mezarı Anıtkabir’in yapımına 9 Ekim 1944’te başlanmış ve inşasının 1 Eylül 1953’te tamamlanmasının ardından, 10 Kasım 1953’te Atatürk’ün cenazesi, Ankara Etnografya Müzesi’nden alınarak, Cumhurbaşkanı Celal Bayar’ın katıldığı bir törenle Anıtkabir’e getirilmiştir.

Atatürk’ün ebedi istirahatgahı olan Anıtkabir’in yedi yıl süren inşaat yapımı bitince, Ankara Etnografya Müzesi’nde bekletilen naaşı, son yolculuğuna çıkmak üzeredir. İşte fotoğrafın tanıklık gücü tam da burada başlar. Fotoğrafçılar saatler öncesinden hazırda beklerler. Kimi naaşın yükleneceği at arabasının arka tarafında, kimi basamakların sağında, kimi de solunda. Belki, Ata’sını son yolculuğuna uğurlamaya gelenler arasında fotoğrafçıların da vardır.

Fotoğrafın tanıklık gücünü bildiğimden olsa gerek, fotoğrafçıları da merak etmeye başladım.

Öğretici Filmler Merkezi Arşivi - Fotoğraf: Necmettin Külâhçı

Öğretici Filmler Merkezi Arşivi - Fotoğraf: Necmettin Külâhçı

İçinden biriyle ilgileniyorum. Bilin bakalım bu fotoğrafçılar arasında kim var? Fotoğraf dünyamızın duayen isimlerinden Necmettin Külâhçı. Elazığ'dan Ankara'ya geleli bir yıl ya var ya yok.

Külâhçı, daha birinci yılında belki de ömrünün en önemli görevi ile karşılaşır. Kendisinden Atatürk'ün naaşının Anıtkabir'e nakledilirken her anının fotoğraflarının çekilmesi istenir. O gün Külâhçı takım elbiseli, kravatlı ve önleri iliklidir. İlk fotoğrafı için hazırdır.

Atamızın naaşı sütunlar arasında belirmeye başladığında deklanşör sesleri birbirine karışır, o an ölüm-süzleştirmeye çalışılır. Yakalarında yuvarlak rozetler olanlar diğerlerine göre daha rahat. Bazı fotoğrafçıların basamaklarda bir o yana bu yana farklı bakış açıları aradıkları belli oluyor. O günün fotoğrafçılarının kortejle birlikte Atamız Anıtkabir'e nakledilinceye kadar adım yürüyerek çokça fotoğraf

çektiklerini tahmin ediyorum.

Belki altı belki de on makara film. -Ahmet Taner Kışlalı'nın cenaze töreninin Ankara Devlet Operası'ndan Kocatepe Camii'ne nakli sırasında altı makara siyah beyaz filmi bitirmek için nasıl bir çaba gösterdiğimi unutamam. - Aradan geçen onlarca zaman sonrasında bazı fotoğraflar, o anlara götürür-

ler bizi. Tarihi izler taşırlar. Atamızın naaşı basamaklardan indirilirken arkadan da yan yana dizilmiş zamanın devlet adamları beliriyor. Bildiğim kadarıyla İsmet İnönü, Celal Bayar, Adnan Menderes, Atatürk'ün kız kardeşi Makbule ve birçok siyah fraklı insan var.

Bana ulaşan üç fotoğrafı Necmettin Külâhçı'nın çektiğine dair herhangi bir kuşku yok. Her şey birbiri ile uyuyor. Böylesi önemli olaylarda neredeyse ülkenin tüm fotoğrafçıları bir araya geldiğinde kaçınılmaz olarak siz de kadrja girersiniz. Merak ettim ve Google'da arama yaptım. Külâhçı'nın olduğu dokuz farklı görüntü ile karşılaştım. Külâhçı'nın kendi çektiği fotoğrafında, askerler elleri üzerinde naaşı taşıırken beş basamak kadar aşağıdalar ve çok yakından normal bir objektif ile fotoğraflanmışlar. Öyleyse Necmettin Külâhçı da karşı taraftan çekim yapan fotoğrafçıların kadrjına girmiştir diye düşünerek aramamı

Öğretici Filmler Merkezi Arşivi - Fotoğraf: Necmettin Külâhçı

Fotoğrafçısı bilinmiyor

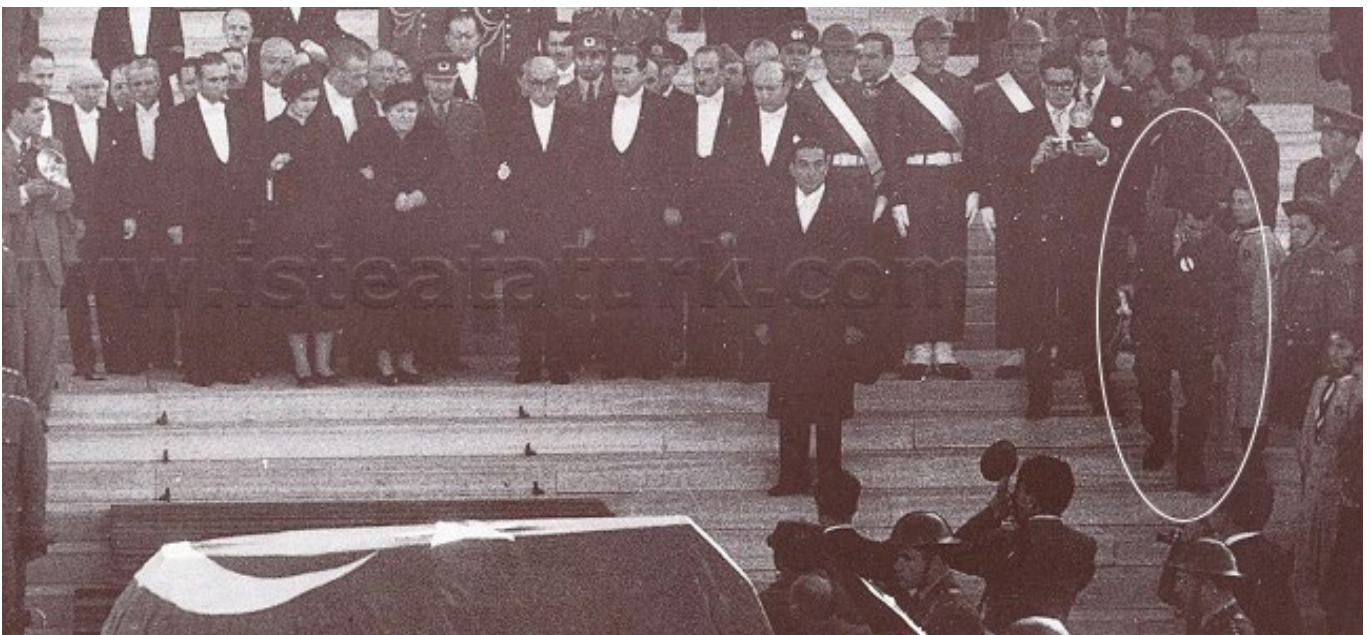
bu yönden yapmaya başladım. Boyu kısa, yirmi yaşlarında, elinde makinesi olan bir fotoğrafçı.

Tam da düşündüğüm gibi askerler aşağı inerken Külahçı tam tersine yukarı çıkıp farklı bakış arayışlarına girmiş. Sonrasında başka bakış açıları ile görmek üzere yer değiştiriyor ve karşı tarafa geçiyor. İsmet İnönü'yü, Celal Bayar'ı, Adnan Menderes'i ve Atatürk'ün kız kardeşi Makbule'yi bir arada

yakından gören nadir insanlar arasına giriyor.

İnönü'nün fotoğraflarını çektiğini, hatta bir albümünün olduğunu da biliyordum. Kendisinden Atatürk'ün naaşını, Anıtkabir'e nakledilirken fotoğrafladığını bir kez olsun duymamıştım. Külahçı, vefatından sonra dahi bizleri şaşırtmaya devam edecek gibi görünüyor.

Malum, bu fotoğraflar kendisinin arşivinde yok. Eski adıyla Öğretici Filmler Merkezi (ÖFM)'nin arşivinde bulunuyor. Yakın zamanda tüm fotoğraflar taranarak dijital hale getirilmiş. Baştan sistem iyi tutulmuş olmalı ki fotoğrafçıların isimleri de ihmal edilmemiş. Külahçı'nın toplamda ne kadar fotoğrafı var bilmiyorum. Bana ulaşan yirmi fotoğrafına baktığımda; Atatürk'ün naaşını, okulları, törenleri, şehirleri, çalışan insanları, hatta THK'nun tek kişilik uçak çekimleri de yaptığını hayranlıkla gördüm.

Öğretici Filmler Merkezi Arşivi - Fotoğraf: Necmettin Külahçı
Türkkuşu Kampı-planör uçaklar - 1953

Fotoğrafçısı bilinmiyor

Öğretici Filmler Merkezi Arşivi - Fotoğraf: Necmettin Külahçı Sinop Ayancık Orman İşletmesi, parke imalatı - 1953

Öğretici Filmler Merkezi Arşivi - Fotoğraf: Necmettin Külahçı Sinop Çangal Ormanları, havai hat - 1953

Bu fotoğraflara ulaşmam bir hayli ilginç oldu. Sosyal medyada Cin Ali Vakfı'nın ÖFM ile ilgili bir etkinliğini okumuştum. Hem sunumu izlemek hem de Şinasi Barutçu ve Necmettin Külahçı ile ilgili sorular sormak istemiştım. Zamanlama olmadı ve gidemedim. Cin Ali Vakfı'ndan Pınar Ekinci ile iletişime geçerek sunum hakkında bilgi edinirken, sunumu gerçekleştirenlerle iletişime geçebileceğimi söylediğinde, EBA'dan İhsan

Akşehirli'yi aradım. Gerçekten de çok içten karşılandım, Külahçı'nın fotoğrafları olduğunu söylediğinde ise çocuklar gibi sevinmiş, mutlu olmuştum. Yaklaşık yetmiş yıl öncesinin Türkiye'sine tanıklık eden Külahçı'ya ve fotoğrafımızın medarı iftihar Şinasi Barutçu'ya emeklerinden dolayı ne kadar teşekkür etsek azdır... 29 Nisan 2025

Fikret ÖZKAPLAN

Geçmiş Etkinlikler ve Haberler

www.fsk.org.tr

11 Nisan Fotoğraf Gösterisi ve Söyleşi "Üç Boyutlu Fotoğrafın Tarihi ve Ankara'nın Özel Kelebekleri"
Başar TAŞKINER

13 Nisan Fotoğraf Uygulama Çekimi Ankara Kültür Rotaları (Bir Bilenle Geziyoruz) "Roma Hamamı"
Dr. Ali Vedat OYGUR Koordinatör: Cengiz PAMUK

18 Nisan Online Ayın Fotoğrafı Etkinliği (AFE) "Grafik" Ata Yakup KAPTAN

26 Nisan Günebirlik Fotoğraf Uygulama Gezisi "Sivrihisar-Eskişehir"
Cengiz PAMUK

25 Nisan Fotoğraf Gösterisi, Sergi Açılışı ve Belge Töreni "Makro Fotoğraf Atölyesi (6. Dönem)"
Adnan ATAÇ

BÜLTENİ

Fotoğraf Sanatı Kurumu Bülteni

Sayı: 274 Mayıs 2025

Yayın Sahibi:

Adnan ATAÇ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:

Sevgi KÖYLÜ HALİLOĞLU

Yayın, Yönetim ve Yazışma Adresi:

Konur 2 Sk. No: 49/1 Kızılay-Ankara

Tel: 0312 230 46 16

Fax: 0312 229 47 17

e-posta: fsk.grup@gmail.com

fsk@fsk.org.tr

Tasarım:

GrafiWorks Reklam ve Tasarım

www.grafiworks.com.tr

Tel: 0312 922 06 12

Yayın Türü: Yerel Süreli

Yayın Şekli: Aylık Türkçe

Bağış ve Aidat Ödemeleri İçin Hesap No:

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Yenişehir Şubesi Ankara

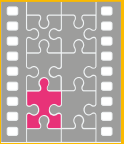
Şube Kodu: 4218 Hesap No: 3292782

Fotoğraf Sanatı Kurumu Derneği

IBAN:TR30 0006 4000 0014 2183 2927 82

Bültende yer alan yazı ve fotoğrafların sorumluluğu yazar ve sahiplerine aittir.

ISSN NO:2667-5919

TFSF

FSK, Türkiye
Fotoğraf Sanatı
Federasyonu
Aktif Üyesidir.

FSK Haber Grubu'na üye olmak için;
fsk.habergrubu_yeni@googlegroups.com
adresine e-posta gönderiniz

FSK Derneği

fskdernegi

fskDerneği

FSKDerneği